

Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmertelen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Báthy Lípót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadás körüli panaszok bérmertve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft.	Egész évre 14 ft.
Fél évre 6 ft.	Fél évre 7 ft.
Negy. évre 3 ft.	Negy. évre 3,50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitior egyszeri hirdetésnél 6 kr. a minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr.
Nyit-tér sora 15 kr.

Arad, július hó 12.

(T.) A prágai „Politik“ tegnapelőtti számában következő magántáviratot közöl lapja élén: „Ujvidék, július 9. A „Zastava“ egy fulminans cikkben kijelenti, hogy a magyar kormány részes Mihály volt szerb fejedelem meggyilkoltatásában, elan yira, hogy ha a legfelsőbb törvényszék büntőnek nyilatkoztatta volna ki Karagyorgyevits exfejedelmet, a magyar kormány nem merészelte volna őt elítélni. A „Zastava“ föl hívja a magyar kormányt: hogy ha van bátorsága, fogassa őt perbe ezen állításáért“

Ime hü „testvéreink“ (!) már ily fegyverekhez nyulnak, hogy a magyar nemzet és kormánya ellen a kiirthatlan gyűlölet mérgét csepegtessék olvasóik s általában fajtstvéreik keblébe, s ezt lapjaik teszik folyton és szüntelenül, anélkül, hogy az arra hivatott közegek legkisebb megtorlással illetnék e roszlelkű és szemtelen hazáurulókat. Hazai kormányunk magatartása e lázító provokációkkal szemben csakugyan megfoghatlan! A román, szerb és panszláv lapok legnagyobb része évről évre, napról napra hirdetik az ítőháborút nemzetünk ellen, szünet nélkül rágalmak és gyalázzal itelik azt, — s alig történik három évben egyszer, hogy e gyújtogató cikkek írója sajtóperbe fogatnék.

Ha csak bármi tekintetben tapasztaltuk volna eddigé, hogy a magyar kormány és hatóságok végnélküli türelmessége és hallgatagsága e lázítókat némi szelidségre vagy emberségesebb módorra hangolta volna, értenők kormányunk szemethunó politikáját; de midőn e silány bujtoztatók a büntetlenség tudatában, ellenkezőleg egyre vakmerőbbek lesznek, midőn a hatóság elnézés mintegy bátorításukul szolgál, hogy még feltelenebbül dobálják naponta rágalmuk undok sarával a magyart: itt már a türelem és szenvedőleges magatartás gyávaság és nemzetünk elleni vétekké fajul. —

Csak az önző, személyes érdekből eredő népszerűség-hajhászás, egy sajátne-mű jezuitismus hirdetheti azt: hogy legjobb az ily nemzetiségi izgatásokat ignorálni, a megfenyítés csak vértanukká teszi őket s több ehhez hasonló a magyarság rovására hangoztatott phrasisokat. Mert az illető nemzetiségű nép, mely mindennap hallja a magyar-ellenes vádakokat, mely elvből s utasításból legnagyobb részében nem olvasza a magyar lapokat, s melyet a valódi tényállásról nem világosít fel senki, e nép már rég megszokta ál-apostolainak vakon hitelt adni, s saját szempontjából hazafüi erénynek tartja, a magyart mint „nemzete“ legnagyobb ellenét gyűlölni.

Ignorálni csak azt lehet, ki személyünket sérti meg, de egy kormány és hatóság nincs jogosítva olyat ignorálni, mi egy egész nemzet s kormánya becsületét támadja meg. Épen ezen ignorálási politika eredményezte, hogy egy Magyarország területén megjelenő nemzetiségi lap a magyar kormányt orgyilkosságbaui részvétellel meri már vádolni. Kérdjük: mely országban t-hető azt egy ott megjelenő lap, s mit itél majd róunk a külföld, de maguk a hazai különböző nemzetiségek, ha ilyet olvasnak s tapasztalják, hogy a vétke rágalmazókat mi büntetés sem érte? N-m lehetnek mást, mint hogy a kormány nem merete ama vad íróit büntetni, mert az talán — igaz!

Együgyű és siralmas elv régóta a mi politikánkban, hogy aki kövel dobál bennünket, annak rendesen kenyerethajlunk, de csak akkor, ha — nem magyar. Fen-

tebbi elv igen szép a szentírásban, de a politikában esztelenség és gyászos következményeket von maga után. Aunyi kenyeret adunk már a bennünket s nemzeti becsületünket kövel dobálóknak, hogy ma holnap magunknak sem lesz belőle. . . .

A magyar lapok ugyszólvá kivétel nélkül, folyton a legszelidebb hang és engesztelő módon szólnak a hazai nemzetiségek s ügyeikről. Van ebben valami köszönet? Tessék elolvasni a román és szerb lapok legnagyobb részét, s naponta meg fognak azokból győződni, hogy mi vagyunk a föld legbarbárabb s kegyetlenebb népe, mi kínozzuk s gyilkoljuk a másajku nemzetiségeket, rabszolgákká tesszük őket, s mindenükből kiraboljuk. Minden ünnepély s lakomaikon mondott beszédek s toasztjaikban a magyar nemzet gyaláztatik, költők s publicisták a magyar elleni véres boszút zengik és szónokolják. S mindezekre, a köztük népszerűséget hajhászó politikusok tana szerint, legjobb válasz részünkről: ignorálás, hallgatás és (bírka)-türelem! Ezen elv követettett Butáriu lelkész s nemzetiségi apostol irányában is, ki nyilvánosan, megyénk kebelében késre hívta fel a magyar ellen fajrokonait, s még csak egy hajszála sem görbült meg, hanem százszorta tiszteltebb s népszerűbb népe előtt, mint azelőtt volt. — Szónokolt volna csak egy magyar így valamely hazai nép ellen, oly bizonyos, mint kétszer kettő négy, évekig ülne a hüvösön.

Legyenek meggyőződve az „ignorálás és hallgatás“ tanát dícsőítő politikusok, hogy épen az ő veszedelmes és minden szépitgetés daczára igen könnyen átlátható tendenciájuk eredményezte: hogy az „elnyomott“ nemzetiségek büntetlen apostolai ma már nemcsak a magyar nemzetet, de hatalmának képviselőjét: a kormányt is a legaljasabb büntetésekkal merészik magánkörben és sajtójukban vádolni. Ám ignoráljuk őket és türjük, míg a többi is következik!

Pest, július 11.

— Tegnap délben minisztertanács tartott, melyben az 1848-ki választási törvény revisióját illetőleg az utolsó s lényeges módosítások lettek elfogadva.

— A belügyminiszter az árvaügyek rendezése tárgyában a főispánokhoz köriratot intézett. Ez utmutatóul szolgál az 1870. törvény 42. §-a életbe-léptetésének s magában foglalja ama vegyes bizottság működésének eredményét, mely ugyanazon törvény 92. §-a értelmében a bíróságok által az árvaszékek s árvaügyek átvétele iránt való javaslat kidolgozásával volt megbízva s terjedelmes munkáját, mely 100 ívre terjed, a napokban fejezte be.

— A közjegyzői rendtartás tárgyában egybehívott szakbizottság mai ülésén a tegnapi fűgőben hagyott, a nem-peres ügyekben szerkesztett beadványok kérdésében hosszabb vita után akként döntött, miszerint a közjegyző jogában áll beadványokat szerkeszteni, hatóságokhoz általában, bíróságokhoz pedig nem-peres ügyekben; tartozik azonban minden beadványt aláírásával ellátni.

Hosszabb és érdekes vitára adott alkalmat a 26. §, mely a közjegyzői kényszerről szól, és melyen az egész javaslat megfordul. Három indítvány fektűt a bizottság előtt a közjegyzői kényszer tárgyában, amennyiben az ingatlanok körüli jogügyletekre vonatkozik.

Az első indítvány szerint a közjegyzői kényszer csak az ingatlanok tulajdonjogának átruházását célzó jogügyletekre nézve mondandú ki; a második indítvány szerint mindennemű ingatlanokra vonatkozó szerződések tekintetében, a harmadik indítvány általánosságban, csak némi előnyöket biztosítana, a közjegyzői okmányoknak kényszer azonban csak házastársak sógorok és rokonok, valamint munket, nének, írást nem tudók jogügyleteiben sündena ki. A szakbizottság az ingatlankörüli jogügyletekre nézve, a közjegyzői kényszer általában nem fogadta el, fenntartván magának a kivételek iránt a holnapi tanácskozásban határozni.

A közjegyzői kényszer korlátozása nélküli keresztvitelére vo-

natkozólag a bizottság egyik tagja különvéleményt adott be, s azt a szavazás után is fenntartotta.

A képviselőház 25-ös bizottságának javaslatát összehasonlítván a tegnapi között miniszteri rendelettel, mely a törvényszékeket és járásbíróságokat megállapítja, a következő eltéréseket találjuk fel:

Míg a bizottsági javaslat Horvát B. volt igazságügyminiszter hozzájárulásával 115 tviszék és 406 járásbírósgót hozott javaslatba, a miniszteri rendelet csak 102 törvényszéket és 360 járásbírósgót állapít meg.

A bizottság által javasolt és a miniszterium által elejtett törvényszékek és járásbírósgók a következők:

Törvényszékek: Kis Kun Halas, Losoncz, Pöstyén, Ó-Becse, Kőszeg, Késmárk, Tokaj, Nagy-Szalonta, Nagy-Somkut, Szarvas, Szász-Régen, Székelyhid, és Erzsébetváros.

Járásbírósgók: Aszód, N.-Abony, Szabad-szállás, Rétság, Zsarnocsa, Báth, Szob, Oslán, Pöstyén, Szered, Szempéz, Kisutczahely, Ó-Moravio, a Stancsics, Bajka, Eszterháza Búske, Boksa, Bellatinöz, Palota, Jánosháza, Barcs, N.-Bajom, Vaiszló, Mágocs, Dóbsina, Jolsva, Rima-Brezó, Tisza-Füred, Roff, Árokszállás, Szilvás, Lemes, Sárospatak, Szina, Szolyva, Ivód, Sugatag, Kápolna-Monostor, Zsibó, Kraszna, Bogdán, Polgár, Gyoma, Pankota, Resicz, Csákova, Uj-Pécs, Bánlak, Görgény, Sz.-Imre, Zalathna, Rápold, Vizakra, Alsó-Vist, Ditró, Lekenec, Erdős-Sz.-György, Oklánd, Nagy-Selyk, Radnóth.

Javaslatba nem hozott, de a miniszteri rendelettel járásbírósgókkal ellátott helyek a következők:

Gödöllő, K.-Sz.-Miklós, Vámos-Mikola, Galantha, Topollya, Vaál, Balaton-Füred, Nagy-Rőcze, Abád-Szölök, Alsó-Vereczke, Világos, Topánfalva, Szeistye, Mező-Bánd, Etéd.

Pályázati felhívás

aszervezendő első folyamodásu királyi törvényszékielelnökie s királyi ügyészi állomásokra.

A folyó évi 31., 32. és 33. törvényezikkeknek, továbbá a kir. miniszterium f. évi július hó 10. kelt rendeletének értelmében szervezendő budai, pesti és pestvidéki első folyamodásu kir. törvényszékek mindegyikénél egy elnöki állomás 4000 forint évi fizetéssel és 600 forint évi lakbérrel, egy alelnöki állomás 3000 forint évi fizetéssel és 500 forint évi lakbérrel és egy kir. ügyészi állomás 2000 forint évi fizetéssel, 400 forint évi lakbérrel és 500 forint évi tisztii pótlékkal fog betölteni. Továbbá az Abrudbányán, Alsó-Kubinban, Aradon, Aranyos-Maróthon, Baján, Balassa-Gyarmaton, Békés-Gyulán, Belényesen, Beregszászon, Beszterczén, Beszterczébányán, Borosjenőben, Brassóban, Csáktornán, Csikszederádán, Debreczenben, Dézsen, Dótván, Egerben, Eperjesen, Esztergomban, Fogarason, Gyergyó-Sz.-Miklóson, Gyöngyösön, Győrött, Gyulafehérvárt, Hajdu-Böszörményben, Hátszegen, Hódmező-Vásárhelyen, Homonnán, Husztón, Jászberényben, Ipolszágon, Kalocsán, Kaposvárott, Karcagyon, Kassán, Kecskeméten, Kézdi-Vásárhelyen, Kolozsvárott, Komáromban, Körösbányán, Liptó-szentmiklóson, Lőcsén, Lugoson, Magyar-Óvárott, Makón, Máramaros-Szigeten, Maros-Vásárhelyen, Medgyesen, Miskolczon, N.-Bányán, N.-Becskeken, N.-Enyeden, N.-Kánizsán, N.-Károlyban, N.-Kikindán, N.-Szebenben, N.-Szombathán, Nagy-Szöllősen, Nagy-Váradon, Naszodón, Nyiregyházaán, Nyitrán, Oravicza-Bányán, Pápán, Pécsen, Pozsonyban, Rimaszombathán, Sátoralj-Ujhelyen, Segesvárott, Selmeczbányán, Sepsi-Szent-Györgyön, Sopronban, Szabadkán, Szamos-Ujvárott, Szatmár-Németiben, Szegeden, Szegszárdon, Székely-Udvarhelyen, Székely-Fehérvárott, Szeiczben, Szent Gotthárdon, Szilágy-Somlyón, Szolnokon, Szombathelyen, Temesvárott, Tordán, Tornán, Trencsénben, T.-Sz.-Mártonban, Ujvidéken, Ungvárott, Verseczen, Veszprémbe, Zala-Egerszegben, Zilahon, Zomborban és Zsolnán szervezendő első folyamodásu kir. törvényszékek mindegyikénél egy elnöki állomás 2400 forint évi fizetéssel és 300 forint évi lakbérrel; végre az alsó kubini, aradi, aranyos-maróthi, balassa-gyarmati, békés-gyulai, beregszászi, besztercei, beszterce-bányai, brassói, csikszederádi, debreczeni, dézsi, dévái, egri, eperjesi, esztergomi, győri, gyulafehérvári, hajdu-böszörményi, jász-erényi, ipolszági, kaposvári, kassai, kecskeméti, kolozsvári, komáromi, lipótsz.-miklósi, lőcsői, lugosi, magyar-óvári, makói, máramaros-szigeti, marosvásárhelyi, miskolci, nagy-becskei, nagy-károlyi, nagy-kikindai, nagy-szebeni, nagy-szöllősi, nagy-várad, nyiregyházi, nyitrai, pécsi, pozsonyi, rimaszombati, sátor-al-ujhelyi, segesvári, selmeczbányai, sepsiszt.-györgyi, soproni, szabadkai, samosujvári, szat-

már-németi, szegedi, szegszárdi, székely-udvarhelyi, székely-fehérvári, szolnoki, szombathelyi, temesvári, tordai, trencségi, ujvidéki, ungvári, veszprémi, zala-egerszegi, zilahi, zombori és zsolnai törvényszékeknek egy ügyészi állomás 1500 forint évi fizetéssel, 200 forint évi lakbérrel és 300 forint évi tisztii pótlékkal fog betölteni.

Az ezen állomásokra kinevezettek illetményei azon naptól kezdve fognak utalványoztatni, melyen hivatalos esküjüket a törvényben meghatározott helyen letették.

Felszólítatnak ennélfogva mindazok, akik a nevezett állomásokra magukat kinevezetni kívánják, hogy pályázati folyamodványaikat a törvény által előszabott bélyegekkal ellátva, f. évi augusztus hó 15-ig az igazságügyminiszteriumhoz nyújtsák be.

Azoknak, akik ezen állomások egyikéért már folyamodtak, s a kiknek folyamodványaik jelenleg az igazságügyminiszteriumnál vannak, ha ezen folyamodványok kellőleg felszerelve nem volnának, a hiányokat pótló folyamodványt kell benyújtaniok.

A pályázók a bírói, illetőleg kir. ügyészi hivatal viselésére való képesítettségüket és jogi képzettségüket az 1869. évi 4. toz. 6. 7. §-ai, illetőleg a folyó évi 33. toz. 15. §-a értelmében hiteles bizonyítványokkal tartoznak kimutatni.

Közhivatalokban töltött szolgálataikról szóló bizonyítványaik és okmányaik szintén előterjesztendőek.

Ha a pályázók némelyike az 1869. 4. toz. 26. §-ának kedvezményét kéri magára alkalmaztatni: világosan és részletesen adja elő azon körülményeket és indokokat, melyekre ezen kérelmét alapítja. Kelt Pesten, 1871. jul. 11.

A királyi igazságügyminiszterium.

A „Presse“ a magyarosodásról.

Oly ritka dolog, hogy bécsi lap elfogulatlan és igaz ítéletet csak akarjon is mondani arról, ami magyar, hogy még a szándék is, ahol mutatkozik, figyelmünkre méltó. De a cikk, melyet a „Presse“ szombati száma a pesti magyarosodási törekvésekről közölt, többlet tartalmaz a jó szándéknál: van benne a földlogra nézve helyes fölfogás, és amely szigor nemzeti hibáink iránt, oly jó akarata a magyar nemzeti jellem fényoldalainak elismerésében. Erdemesnek tartjuk azért a cikk lényegét a mi közönségünkkel is megismertetni.

A cikkíró azon kezd, hogy csak felületese, bírálat nélküli levelezők láthatnak tisztá chauvinismust vagy henczegést a magyarosodás körül támadt mozgalomban. Hogy étlapok és czegek ellen irányul sok helyütt, az csak egyik jelenség, de nem a lényeg. A mozgalom oka mélyebben fekszik. „Több mint tíz éve, hogy itt a magyarok tartják kezükben az ügyek nyelét.“ (?)

A közvélemény rokonszenvével találkozunk; rendelkeztek a legszelebb hatalmi eszközökkel — és mit érték el? — A magyarság megvetette lábát az államhivatalokban; (nem egészen. Szerk.) még itt-ott az iskolákban is új gyökereket vert: de a nagy közéletben nemcsak hogy nem nyert teret, de nem egy posztóból ki is szorított. Pest 1860. óta óriási lendületet vett; impozans ugrásokkal föl-küzködik a világvárosi polczra. Csakhogy nem magyar szellem az, ami a nagyszerű mozgalom rugóját teszi, a tényező örök behatása alatt ellenkezőleg azon törekvés mutatkozik, hogy a nemzeti befolyások alól emancipáltságok. Magyarország fővárosa úgy indul, hogy egyénisége majdnem levetni készül minden nemzeti jellegét. Ez az észrevétel elutasíthatatlanul föllokadik mindenki előtt, akinek szeme van; fölötte aggasztólag hat az a magyarság rajongó hivre: de ugyanazért alapszámban sokkal inkább aggodalom volt az, mintsem paczkázás, ami legujabban az ultra-magyarok hevesebb föllépését előidézte. Hogy mégis egy hatalmas áramlat visszasszorítására oly kicsinyes eszközökhöz fordultak némelyek, milyen az étlapok excommuni-kálása; ez csak azt bizonyítja, hogy hol a hatást legfőjében érzik, épen ott még mindig nem bírják fölfogni annak kényszerítő okait.

Ez okokat a cikkíró így vázolja: „A magyar keresztbe font karokkal áll a parton; a kor mozgató eszméi elzúgnak mellette, de eddigé nem érti szavukat. Másokra hagyja, hogy kövessék azok szózatát. És mások meg is teszik; az üzlet emelkedik, fejlődik és nagyszerű mérveket ölt; de az egészséges élet, mely annak befolyása alatt támad, nem válik a magyar-nak előnyére, sőt tered az ő rovására. Ez az élet őt, ki föltételeinek nem hódol, ha tovább megy, ki fojja szorítani Pestből, üldözni fogja idővel a Tiszig s akkor? — Egy szóval: a pesti étlap-kérdés mögött a magyarság létkérdése lappang. Kell, hogy a magyar maga kapjon az üzletbe, hogy komolysággal és szeretettel iparkodjék beletalálni magát annak ezer meg ezer ágazatába, hogy maga álljon azon mozgalom élére, mely a kor vezéreszméinek ujmutatásait követi s akkor a pinzterek is magyarul fognak

besszélni, ha érdemes lesz még akkor arra sulyt helyezni.

„Képes lesz-e erre a magyar? Mindenesetre a kísérletet meg kell tennie. Két megdönthetetlen igazság az, melynek hatalma rá fogja szorítani. Egy az, hogy a természet a kihalási lajstromra tesszen minden faj, mely a megváltozott létfeltételekhez alkalmazkodni nem bír. Másodszor: minden állami közügyben csak azon társadalmi osztály bír vezérlőleg szerepelt, mely az illető kor szellemét leghelyesebben forja föl és követelményeinek megvalósítására legképesebb. Magyarországon is, mint bárhol, a vezényszerep azokra fog szállni, akik legjobb értelmet tanúsítanak a közhasznú tevékenység azon teremtő szelleme iránt, mely a magyaroknál eddig csak csekély rokon-szevűre talált.

„Képesek lesznek-e már most a magyarok, e szellemmel jobban megbarátkozni? Vannak komolyan gondolkodó emberek, akik kétklik. Arra utalnak ezek, hogy a magyarok eddigi létüket főleg azon szívós erélynek köszönik, melylyel egyéniségük minden sajátosságát a legviszontagságosabb helyzetek, a legellenséges befolyások ellenében is főtartották; ezek azon erőben, melylyel a magyar kitérő mereven összezárkózni képes, e faj lényének alapvonását látják és ebből azt következtetik, hogy a magyarság soha sem lesz képes azon simulékonyságra, mely nélkül az újkorral állandólag megalkudni lehetetlen.

„Ezen érvelésnek,“ folytatja a ciklikiró, „kétségtelenül van megvesztegető oldala. De mégis azok, akik e következtetést megszerették, ignorálnak egy dolgot, ami fölér az ő okáikkal. A magyarok minden korban csodálatos ösztönnel kitálaták a koronkénti viszonyok követeléseit és azoknak aztán igazi gyakorlati módon tudtak megfelelni. Voltak harcosok, államférfiak, jutgatók, megelőzték a kontinens minden népeit szabadelvű intézményekkel; amik ők voltak, azok mindig egészen voltak és jókor voltak. Ezen szerencsés ösztön ép oly régi és ép olyan mélyen gyökerezik, mint ama szívósság. Hisszük, hogy ez ösztön továbbra is vezetni fogja a magyarokat és belátására fogja őket vinni, hogy a jövő egészen más föltételeket szab a népek jólétének és nagyságának, s hogy e föltételek egyik legfőbbike a szeretet a gyümölcsöző, valódi tudomány alapuló munka iránt, oly munka iránt, mely senkit ki nem zár, mindeneket közelebb visz egymáshoz, a legderékabbat pedig szükségképen a legelső helyre állítja. Ha ez a belátás nyer tért, akkor fognak a magyarok legjobban dolgozni Széchenyi szép szavának megtestesítésén, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz.“

Arad, július hó 12.

—Thiers-nek a pápához intézett irata nagy feltűnést okozott, minthogy eloszlát minden kétséget azon politika iránt, melyet Thiers, ki különben ezeidig a pápa világi uralmának híveül tekintett, akar követni a Vatikán megszorult lakójával szemben.

Eddig sok oldalról azon nézet nyilvánult, mintha Franciaország híven hagyományos politikájához, belügyeinek zűltésága dacára is, lehet rövid idő alatt egy római expedícióra szánja el magát. A mostani francia kormányának azonban nincs szüksége a püspökök és az ultramontán klerus támogatására, hogy fennállását biztosíthassa: fötámasztá ugyanis az értelmiség a művelt körökben uralgó és innen az egész országra kiható közhangulatban bírja, s nem is csinál titkot abból, miszerint az ultramontán magatartás jelenleg és sok, talán örökidőkre is ezután, magában Franciaországban fogna akadályokra akadni, nem egyedül Olaszország ellenállására.

Miután Franciaország épen nincs azon hely-

zetben, hogy a pápa jóvaltaért ujjal egy európai conflictusba keveredjék, Thiers nagyon okosantessz, midőn a vatikáni ő szentségének a dolgok valódi állását egész őszintén tudtára adja, és a római curiát megfosztja azon illusiótól, mintha Franeziaországtól hathatós segélyt remélhetne. Thiers irata a szolgálat teljes felmondását tartalmazza, mindenesetre a legudvariasabb, de egyszersmind a legkétszébevonhatóbb alakban.

Az természetesen, hogy a klerikális körök e meglepő újdonság által a legkellemetlenebbül vannak érintve. Ezek szinte erősen hitték már, hogy Franciaország sietni fog katolikus misszióját betölteni, s megüzenni a hadat Olaszországnak. A bécsi „Öst. Volksfr.“ ultramontán lap nagy felindulással nyilatkozik Thiers iratáról: másrészt azonban nincs csalódásban annak valódi jelentősége fölöl. „Ha ez irat,“ mondja a nevezett lap, — csakugyan autentikus — akkor minden remény, melyet némelyek a pápa világi uralmának visszaállítását illetőleg Franciaországba helyeztek, el van vágva. „Ez mindenesetre a legtalálhatóbb méltatása Thiers iratának. Az ultramontánok reményeinek e végső horgonya is talajt vesztett tehát; amin ugyan csak örülni lehet, mert a világ legalább meg szabadult véglegesen egy nyugtalankodási-óktól. Különben nem is kellett volna még egyéb az eléggé szerencsétlen Franciaországra, minthogy Rómával ugyanott kezdje, hol azt a nyomorúságos chislehursti száműzött hagyta el.

—Chambord gróf esetlen proclamációját a rendkívüli zavarba hozta a legitimista-pártot, melynek felvilágosodottabb tagjai teljesen átlátják, hogy olyan hóborzot eszmékkel, minőket a trónpraetendens ur hirdet, ma már senkit sem lehet „megfogni.“ Ez ügyben a legitimistapárt számos előkelő híve nyilatkozatot tnt közzé, melynek főpontja következőleg hangzik: „Chambord gróf személyes inspirációi nem a mi dolgunk. Valamint manifestuma előtt, ugy az után is az örökös és képvisleti monarchia pártosai Franciaország érdekeinek és szabadságainak hívei maradnak. Franciaország akarata iránti tisztelettlől eltekve, nem válnak el ama lobogótól, melyet magának adott, ama lobogótól, melyet katonáinak hősiessége híressé tett, s mely a fejtelenség véres lobogójával való ellentétben a társadalmi rend zászlajává lön.“

A „Gazette de France“, mely ezen nyilatkozatot adja, oly megjegyzéssel kíséri azt, hogy a nemzetgyűlés legtöbb legitimista tagjának nézetét fejezi ki. A párt közlönyei Chambord gróf manifestumával igen meg vannak akadva, s a választások eredményével szemben átalában lanyhán védelmezik azt. A nem legitimista lapok az okmányt a legitimista-párt öngyilkosságának nevezik.

—Mi a választást illeti, utólag még következőkről értesítenek. Többszörös választás eddig négy ismeretes és pedig háromszor megválasztattak Gambetta Seine-, Vars- és Bouches de Rhone megyékben; Denfert ezredes Isère, Doubs és Charente-Inferieureben; Faidherbe tábornok Somme, Nord és Pas de Calais megyékben; kétszer megválasztott Cissely tbnok Seine és Illeet-Villaine megyében.

—Egy párisi, jul. 10-ről kelt távirat mondja: A „Journal Officiel“ megerősíti a hírt, mely szerint a községi választások Párisban 23-án fognak megtörténni.

A lapok mind constatálják a Versaillesból a legitimista körökhöz küldött jegyzék fontosságát, és állítják, hogy többé legitimisták nem léteznek.

—Faidherbe tábornok, mint már futólag érintve volt „Az északi hadsereg hadjárata (1870-1871.)“ cím alatt egy rőpiratot tett közzé hadiműveleiről, melyeket az utóbbi háboruban a poroszok ellen vezetett. E nagy jelentőséggel bíró

művet Gambettának ajánlá. Az ajánlat, mely a műhomlokán foglal helyet így szól:

„Ga m b e t t a urnák a nemzeti önvédelem kormánya tagjának.

Uram! Önnek köszönhetem, hogy szerencsém volt egy francia hadserget az ellenséggel szemben vezérelhetni. Azt hiszem, nem tehetek jobbat, mint önnek ajánlani jelentésemet azon hadiműveletekről, melyeknek nemes missziója abban állt, hogy a haza földjét az idegenek ellen megvédelmezzük, vagy legalább, ha már bukunk kellett, fegyvereink becsületét mentstük meg. Ha az ön lángoló patriotizmusa azon hitben van, miszerint mindent, ami lehető volt megtettünk, akkor ez reám nézve nagy elégtétel leend. Faidherbe hadosztályi tábornok és az északi hadsereg volt parancsnoka.

—Thiers-sre nézve a legjelentékenyebb nehézség most készülődik. A pótválasztások eredménye bebizonyítja ugyan, hogy politikája teljes összhangzatban van a nép hangulatával; de a nemzetgazdászati kérdések megoldásánál előbb-utóbb törésre kerülend a dolog közte és az ország közt. Thiers az országot egy nemzetgazdászati reactió és ellenforradalommal fenyegeti, miután a császárság 1860 ban szintén forradalmi uton a kereskedelmi szabadság rendszerének nyitott utat. Az 1860-diki meglepetés az ipart és kereskedelmet készületlenül találta; a belső, sokszor megígért, de soha nem teljesült feltételei a kereskedelmi-szabadságnak hiányoztak. A nehéz áldozatok romjai közt lassankint összeszedték magukat az ipar és hajózás a verseny által nyitott új állapot elviselésére. A kereskedelem és vasutak értékesíték a megnagyobbodott forgalom előnyeit; leginkább pedig a mezzei gazdaszat gazdagodott meg. Ez utóbbi Thiers részéről kedvezményt nyer, miután ő a földbirtokot menten hagyja az új államterhektől. A kereskedelem azonban a forgalmat a különféle megnehezítések és a fogyasztás csökkentése által veszélyeztetve látja. Az ipar visszasszorítottat azon rendszerbe, melyből alig hogy megszabadult. A pénzügyi kérdések e szerint élénk harcot idézendnek elő a szabad kereskedelmi haladás és a reactionarius védvámrendszer közt.

Beszélgetés Gambettával.

A „Standard“ egyik levelezője bővebb tudósítást ír Gambettával tartott beszélgetéséről Párisban. Azon kérdésére, hogy miért nem lépett fel nyilvánosan a commune ellen, így felelt Gambetta: „Gondoljon ön azon helyzetre, melybe febr. 5-én jutottam. Beadtam lemondásomat és csak magánember voltam. A nehéz gondok és hosszas fáradalmak által kimerülve, San Sebastianba mentem Spanyolországba, hol 5 hóig csak egészségem helyreállítására fordítottam gondot, a halászköz között éltam és a nap nagy részét a tengerparton töltöttem el. Szándékom volt lelépni a politikai pályáról és magamat más iparos pályára adni. Ekkor olvasám márczius 22-dikén egy spanyol lapban a montmairie eseményeket és a párisi lázadást. Mindig az volt meggyőződés, és most is az, hogy ezen szerencsétlenségek okait J. Favre, J. Simon, Picardra és Ferryre kell visszavinni. Ők keserű gyűlöletet tápláltak Páris ellen, mely febr. hóban ezen urak kormányával elégedetlenségét fejezte ki. Nem lévén képesek, hogy nehéz conjuncturák között eredménynyel működjenek, e balga politikusok rendzavarásba kerestek okokat, hogy alkalmuk legyen Párison boszút állni. Páris megálázása náluk elhatározott tény volt és Thierst is magukkal ragadták. Párista kormány otthagya és a communisták kerekedtek felül. Miként várhatta ön, hogy én, ki oly messze voltam, részt vegyek ezen ügyben? Ha belügyér vagyok Párisban a városházán helyezkedtem volna-e; minden jó polgár segítségemre hívtam volna föl és megkísérltem volna Páris és Versailles között egyetértéshozni létre.

tem volna Páris és Versailles között egyetértéshozni létre.

De távollétemben nem bírtam eszközrel a cselekvésre. Egy levél tölem mit sem használt volna. A válasz ez lett volna: „Jőjjön és vessen véget ezen borzasztó dolognak. Miért nem jön? Ez időben már késő volt erre gondolni. Ily pillanatokban a helyszínen kell működni.“

A választásokról ezeket mondá Gambetta: „Megválasztásom Párisban nagy meglepédesemre szolgált, mert feleletül szolgált azon gyanúsításokra, melyekkel távollétem alatt elhalmoztattam. És kérem tekintete venni, hogy egyetlen lap sem kelt védelmemre. En 115 ezer szavazatot kaptam, daczára, hogy az előbbi hozzáam szitók közül 60 ezren megfosztattak választási joguktól. Azonkívül a vidéken számos politikai és személyes barátom választatott meg. Előbbi államtitkárom, kormányom alatti számos maire és praefect, Faidherbe és Jaurez, általam kinevezett tbnokok, miniszavazatöbbséget kaptak. Ez eléggé bizonyítja, hogy Franciaországban soha sem itélik el azon embert, ki népének hatalma és sorsában bizik, és hogy a köztársaság Franciaországban sokkal szilárdabban áll, mint előbb hinni lehetett volna. Mi most a mérsékelt köztársaság alapjait akarjuk leteenni, mely az országnak biztonsága leend.

Beszélgetésünk folyámban — folytatja a levelező — Gambetta előadta programját a jövőre nézve. Fiatal lelkesedéssel és félreismerhetlen bensőséggel beszélt azon reformokról, melyeket javasolni szándékszik. „Franciaországot katonáivá kell tennünk, a népet nevelnünk és lerontanunk azon korlátokat, melyek a társadalom különböző osztályait elválasztják.

Szóval a hazafiság politikáját kell behoznunk, ebben minden pártnak segédkezet kell nyújtaniok, ha Franciaország érdekeit a kicsinyes magánérdek fülé helyezni akarják.“

Gambettát azon meggyőződéssel hagytam el — végzi a levelező, — hogy Thierssel és Favrerel a megkötött béke-praeliminarek miatt nagyon elégedetlen. Egyébiránt ezt nemokára befogja ő bizonyítani beszédei által.

Thiers levele a pápához.

Thiers, a francia köztársaság elnöke IX. Pius pápához a mult hó végén a következő levelet intézte:

Legszentebb atya!

Harcourt gróf értesite engem azon intentióról, melyet ön birni látszik, hogy Rómát elhagyja és Franciaországba jőjjön. Szükségtelennek tartom megjegyezni, hogy azon esetben, ha szentségednek tetszenék e tervet megvalósítani, ezen országba lépésekor, melyet választani akar, oly fogadtatásra találna, mely új és eccelans bizonyítéka lenne azon benső szeretetnek, melyet minden francia az ön tiszteletré méltó személye iránt táplál, s hogy nincs senki, ki szerencsés ne lenne a legnagyobb áldozatokat hozni, hogy azon vendégszeretetnek, melyben önt részesíteni mi szerencsének tartanók, tiszteletet szerzenek.

Mielőtt azonban szentséged oly elhatározást tenne, mely, ha reánk nézve örökre begbecsülhetlen kitüntetés is marad, oly felelősséget vonhat maga után, melynek nagysága be nem látható. Legyen szabad szentséged magas bölcsesége elé néhány megfontolandó eszmét terjesztsem, mit nekem kivételes állásom kötelességemmel tesz.

Az általános viszonyok Európában s a nyilvánvaló veszélyek, melyek a rend ügyét ma inkább mint valaha fenyegetik, a souverainekre azon kötelességet hárítják, hogy minden megingatást kikerüljenek, mely a féktelen szenvedélyek új kitérését provocálhatná. Ezen eszmemenetben rejlik, hogy Franciaország, mint a többi európai hatal-

gyarul már elfelejtett, angolul még nem tanult meg. Majdnem érthetetlen volt az angol magyar vegyűlek.

„Sir a magyar . . . három esztendőn át bujdostunk, Török-Olaszországban . . . három évi amerikai soldier az united szolgálatban . . . könyörögjete az ausztriai governmentnél, engedjenek hazamenni.“

A fiu megírta atyjának, hogy most már a me-

nekültek nagyobb részt mind itthon vannak. Erre a levélre aztán választ az öreg honvéd, most már értelmesebb, tisztább magyar nyelven. „Sirtam, újonctam örömben leveled olvasásakor. Csak az esett nehezen, hogy nincs itt egyetlen egy magyar ember, kinek megmutathattam volna. Ezek az amerikai gentlemanek nem értették, csak csodálták, hogy mily szép írásod van egyszerű ember létedre. Leveled mindig előttem van; belőle tanulok újra magyarul. Tanulj fiam angolul; ki tudja, mi vár rád. Tanítsd szorgalmasan, iskoláztasd gyermekeidet. Van-e vasárnapi iskolátok? temperance-egyleteitek? A vasárnapot megtartjátok-e? Ne dolgozzál fiam vasárnap, az isten is ugy áld meg.

Megküldte arczképét vagy öt példányban, feleségének, fiának, komájának, egykori kedves szomszédjának. Tisztes öreg arcz; mellén a nagy amerikai háboruban nyert érdemjellel.

„Folyamodjatok a magyar kormányhoz, nyujtsen segélyt, hogy hazamehessek“, írja egy másik levelében. A fiu benyújtá a folyamadványt, mit lett vele, nem tudja. Az öreg honvéd minden héten irt egy-egy levelet; utóbb már nagyon fájtott a szíve s összetakartított filléreit után indult. A napokban érkezett ide Washingtonból keltezett levele. „Már utnak indultam; de újra visszatértem; nem bírom ki a roppant ut költségeit; folyamodtam a presidenthez, nyujtsen ő segélyt az egykori amerikai soldiernek, ki új hazáját is oly híven szolgálta, mint valaha Magyarországot. Várok bekeséses türessel. Husz évi várakozás után várhatok még néhány hetet. Most azzal vigasztalja magát, hogy legalább gyermekeinek s unokáinak két otthonuk van. „Van Amerikában is jussotok, írja: ha valaha ide kerültek, keressétek meg a Soldierlandot, „Honvédöldet“, — én kereszteltem e névre — az a tiétek.“

TÁRCZA.

A plébános bundája.

Caik-Kászón-féltiz 185 . . szeptember.

T. cz. Kovács szücs mester ur!

A „Magyar futár“-ban olvasám vala, hogy uraságod az idén Lipcse városában járt, s onnan mindenféle szőrös bőrös fain portékákkal megterelve tért vissza, s most minden ember kívánságára szelvéiben-hosszában csinálja a bundákat.

Régen tüprenkedtem magamban, hogy mi uton-módon lehetne szert tennem egy bundára, de miután tetszik tudni, minden kis dolognak nagy bibije van, s nekem, mint papi embernek, különben is vannak ellenségeim, s azt pedig minden ember fia tudja, hogy a bundát nem adják csokért, tehát idáig huztam-halasztottam a dolgot, de biz én most már tulteszem magam a világ száján, s ezennel egy bundát rendelek meg uraságodnál, az alábbi feltételek mellett:

1-ször. Termetemre nagyon hasonlítok a kolozsvári piaczi templom segrestyéséhez, Ajtai Péter kedves komámhoz, kit is ezennel tisztellek, jól lehet ugyan, hogy azon tiz esztendő óta, mióta egymást nem lártuk, vállam közei kitétek, hasban megpecozkodottam, s tokát eresztettem, mindazonáltal ugy gondolnám, legyen a hossza a szélességével egyforma, s ha már három singet veszünk hozzá, ez épséggel elég is lesz.

2-or: Posztónak legyen posztó, de „decatirozott“, hogy nekem össze ne menjen, hogy én processio, buzsazentelés, bucsujárás alkalmával elbírjam czeplni, de mégis valami vékony semmiségre sincs szükségem, mert az hamar szakad; ugy továbbá a szinre nézve, állásomnál fogva, a világos nem nekem való, a sötétet pedig hamar fogja a por, piszok és pecsét; mit gondol, nem jó volna, ha világos kávészint vennénk? mint Rápoti uramnak van, hadd pukkanjon mérgében.

3-szor: Ami a bellését illeti, a rókával nem boldogulunk, mert az a szőrit hullatja, a farkas pedig egy két év alatt melegt veszíti, tehát tán csak maradnánk a fekete bárnybőrnél, de itt már kondorszörüt választunk a két eleire, „strafírnak“

meg hogy mutasson, hátába pedig jó gypjast sokszor vannak csuzos fájdalmaim, s ilyenkor arra is kell gondolnom.

4-szor: A gallérprémjeme legyen hosszú szőrző, mert ha felhajtom, szemembe ér, orrom és számat csiklándozza, azt pedig nem szeretem; valamint, ha nagyon sertés avagy bársonysima azt se szeretem; még tán a legjobb volna az „asztracán“, de mindenesetre a két ujján hagyjuk valamivel hosszabbra a prémet, mert én szeretem egymásba dugni a kezemet, s ilyenkor a két prém egy „muff“ fot képez.

5-ör: Formájára nézve legyen inkább városi bunda, tisztességes, hogy én keresztes, esketés, temetés avagy nehéz beteg, s más ilynemű ünnepek alkalmánál megjelenhessek benne; — de más oldalt legyen egyuttal hurból bunda is, hogy én azt esőben, hóban, sárban, szép, de hideg időben, meleg de borus napokon, szekeren, szánon, lóháton avagy gyalog mindig hordhassam.

6-szor: Legyen neki négy zsebe, kettő fedeles kívül, miután pipás ember vagyok, tehát dohányzacskó, zsebkendő, breviárium, és burnot-szelencze számára; — kettő belül, irományok, egy kis papramorgó s más előre nem látott tárgyak elhelyezésére öblös és jó nagy, csak hogy a belső gombos legyen, hogy a kihullásokat meggátoljuk.

7-szer: A nyakán szemes lánczccal ellátott diszes csatt legyen, hogy én tetszés szerint kibebb és beljebb gombolhassam, kurta s kövér nyakam lévén; ugy szintén hátul az aljközépen félsinges nyílás, apró gombokkal ellátva, hogy mikor szerkérbe ülök, hasam körül két rétt kaparíthassam a bunda szárnyait.

8-szor: A varrást illetőleg, hogy ne képezzen valami nagy ormókat, ugy szintén, hogy a zseb-bellésem dufla vászonból legyenek, s nem különben a bőr feletti „kanavász“, hogy elég kemény legyen, ezt én mind az ur ismert becsületére bízom, s igen szépen meg is kérem egy oly tisztességes bundát előállítani, amit évek mulva is, mikor már elkopott és szinét elhagyta megfordíttatni, másodszor festetni, és újból bebelléltetni lehessen.

Végül pedig kijelentem, hogy az árán össze ne vesszünk, csak hogy nincs miért dobra ütni, hogy mibe került a plébános bundája, mert én is osztán, a minden szenti vásárra, mikor is egy borvizes székeltyt küldök ki a bundáért, hála fejében

A N-Iratosi uradalomból Arad közelében eladták **500 da-**
rab fiatal anyabika szép gyapfundus faj. — Szinte jutányos
áron eladó egy **örlo malom** allványosul egy pár kőre, tökéletes
használatba karban, és egy ócska színtre használható **gőz-szép-
gép** 8 löröre. — Ertekezhetni Nagy-Iratosi pusztán személyesen
vagy postán Kurticson át a számtartói hivatalnál. — Utastárs
Kar dy kasznár is Akodon, Etkér gőz Nádasdy házban. 565-2-3